

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání, vyslechnuv generální prokuraturu, stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu v Olomouci ze dne 25. dubna 1928, jímž byla zamítnuta jeho opovězená zmateční stížnost do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 20. března 1928.

Důvody:

Proti rozsudku opověděl obžalovaný zavčas v podání z 22. března 1928 zmateční stížnost a odvolání pro nepovolení podmíněného odsouzení. V tomto podání žádal též o neprodlené zaslání spisů okresnímu soudu v Zábřehu, by jeho obhájce mohl za účelem provedení opravných prostředků do nich nahlédnouti. V podání ze 27. března 1928 upustil obžalovaný od žádosti o zaslání spisů a žádal o doručení opisu rozsudku. Stěžovatel namítá, že v opovědi zmateční stížnosti a odvolání a v žádosti o zaslání spisů je již i žádost za opis rozsudku. Stížnost není oprávněna. Opověď opravných prostředků není totožnou se žádostí za opis rozsudku. Vyplyvá to již z doslovu zákona, který počítá osmidenní lhůtu k provedení zmateční stížnosti od doručení opisu rozsudku, bylo-li za opis žádáno, a nebylo-li za opis žádáno, počítá tuto lhůtu od opovědi zmateční stížnosti. Podle toho rozlišuje zákon opověď zmateční stížnosti od žádosti za opis rozsudku, z čehož následuje, že v opovědi opravného prostředku není již obsažena žádost za opis rozsudku. Ani žádost za zaslání spisů neobsahuje v sobě již žádost za doručení opisu rozsudku, poněvadž zákon obě tyto žádosti rozlišuje a ohledně každé z nich má zvláštní ustanovení. Ustanovení, jaké má § 78 tr. ř. o doručení soudních opatření státnímu zastupitelství, které se děje sdělením prvopisu, trestní řád co do obžalovaného nezná. Tvrdí-li stěžovatel, že by při okamžitém vyhovění jeho žádosti za zaslání spisů, ku kterým měl býti i rozsudek připojen, poněvadž tento jest podle zákona vyhotoviti ve třech dnech, byl jeho obhájce mohl zavčas provést zmateční stížnost, a že nebylo by potřeba žádosti za doručení opisu rozsudku, nemá tato námitka vliv na posouzení zákonitosti té náležitosti, zdali obžalovaný zavčas za opis rozsudku zažádal. Námitky obžalovaného nemohou tedy vyvrátiti správné, zákonu a stavu spisů odpovídající důvody napadeného usnesení.

Čís. 3325.

O odporu (§ 427 tr. ř.) podaném současně se zmateční stížností rozhoduje nejvyšší soud; o odporu jest rozhodnouti dříve než o zmateční stížnosti.

Přečin podle § 283 tr. zák., zvolal-li kdo na výzvu policie k rozchodu na demonstranty: »Pojďte, co je Vám po tom« a prorazil kordon.

Zločinem podle § 87 tr. zák. jest úmyslné (ze zlomyslnosti předsevzaté) přestoupení normy, zakazující přivodění nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla lidí.

Po subjektivní stránce netřeba, by úmysl pachatelův přímo směřoval k přivodění nebezpečí, stačí, že se pachatel dopustil činu, věda, že může z něho nebezpečí vzejíti.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1928, Zm II 231/28.)

Nejvyšší soud zrušovací v neveřejném zasedání nevyhověl odporu a částečně vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. dubna 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločiny podle §§ 81 a 87 tr. zák., přečinem podle § 283, 284 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil rozsudek soudu nalézacího ve výroku o vině ve směru zločinu veřejného násilí podle § 87 tr. zák. (rozsudku bod II) a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících, a věc vrátil soudu nalézacímu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl. V ostatních směrech zmateční stížnost zavrhl, mimo jiné z těchto

Důvody:

Proti rozsudku v jeho nepřítomnosti vynesenému ohlásil a provedl obžalovaný odpor, v němž nedostavení se k hlavnímu přeličení odůvodňuje tím, že mu v tom bylo zabráněno nepředvídanou a neodvratnou překážkou, poněvadž musil jako poslanec dlíti v Praze v Národním Shromáždění, kde zasedaly výbory, na jichž programu byly důležité pro dělnictvo zákony, zejména zákony o sociálním pojištění. Poněvadž komunistický klub podal celou řadu pozměňovacích návrhů, byla předsednictvem klubu nařízena přísná pohotovost a úplná presence ve všech výborech parlamentních, takže se nikdo, ani obžalovaný, nesměl vzdáliti, důsledkem čehož se obžalovaný ku hlavnímu přeličení dostaviti nemohl. Předsednictvo poslanecké sněmovny sdělilo však k dotazu soudu o účasti obžalovaného ve schůzi výboru o novelisaci sociálního pojištění dne 16. dubna 1928, že obžalovaný nebyl v měsíci dubnu členem ani výboru sociálněpolitického, ani jeho subkomitétu, a že ani tento výbor, ani subkomitét dne 16. dubna 1928 schůzi nekonal, ani že nebyla sezvána. Vzhledem k tomuto sdělení odpadla nutnost zabývati se otázkou, pokud by okolnosti obžalovaným tvrzené mohly býti pokládány za neodvratnou překážku ve smyslu § 427 odst. III. tr. ř., a nebylo odporu vyhověno, poněvadž tvrzená překážka nebyla prokázána.

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje věcné zmatky podle § 281 čis. 9 a), 10 a 11 tr. ř. Uplatňujíc zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. ve směru přečinu podle § 283 tr. zák. tvrdí zmateční stížnost, že ve spisech není vůbec zjištěno, že a kdo dav vyzval k rozchodu, a že obžalovaný to slyšel. Naopak z jeho výroků k poslanci J-ovi vychází prý najevo, že se vůbec nestaral o policii, nýbrž se snažil dostat se na policejní strážnici za tím účelem, by s poslancem J-em mohli intervenovati v zájmu

zatčených. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný přišel v průvodu poslance J-a a ještě jiných osob na roh soudní ulice, která byla policií uzavřena, že tam jako bezpečnostní orgán vystupoval a zakročoval revírní inspektor Antonín R., že tento vyzval demonstranty, by se rozešli, že toto vyzvání opakovala i stráž, že obžalovaný na výzvu policie k rozchodu zvolal na demonstranty »pojďte, co je vám po tom,« a nedbaje ani žádosti policejního inspektora R-a, by mu nestěžoval službu, ba vykřiknuv na něho: »neprovokujte klidně jdoucí!« ukázal na Soudní ulici a zvolav »pojďte!« prorazil policejní kordon, v čemž ho následovalo asi patnáct až dvacet demonstrantů. Zmateční stížnost v této části brojí zřejmě proti skutkovým zjištěním nalézacího soudu. Připustiti jest sice, že soud nalézací výslovně nezjistil, že obžalovaný výzvu policie k rozchodu slyšel, toto zjištění jest však obsaženo ve zjištění, že obžalovaný na výzvu policie k rozchodu reagoval výzvou k demonstrantům »pojďte, co je vám po tom!«, kteráž slova jasně dokazují, že výzvu k rozchodu slyšel. Zmateční stížnost jest tudíž v této části provedena způsobem, přičím se předpisu § 288 odst. II. bod 3 tr. ř. a jest proto vůbec neprovedena.

Pokud jde o zločin veřejného násilí podle § 87 tr. zák., jímž pod bodem II. rozsudku byl obžalovaný uznán vinným, nepovažoval nalézací soud za potřebno zjišťovati a prokázati úmysl obžalovaného přivoditi ohrožování, pokud se týče zjistiti, zda si byl obžalovaný vědom, že svými výkřiky způsobuje nebezpečnost a ohrožení policejních orgánů. Stačí podle jeho názoru ke skutkové podstatě tohoto zločinu, když pachatel úmyslným jednáním vytvořil stav, zavdávající příčinu k obavám, že bude mít v zápětí následky vytčené v ustanovení § 85 b) tr. zák., tedy, bylo-li přivoděno nebezpečí i jen pro jediného člověka, aneb nastalé již nebezpečí bylo zvýšeno. Tento právní názor napadá právem zmateční stížnost obžalovaného důvodem zmatečnosti podle § 285 čís. 9 a) tr. ř. výtkou, že soud tu pominul vůbec další subjektivní předpoklad skutkové podstaty, totiž vědomí a vůli, nebezpečí vyvolati, dovozujíc ovšem v dalším nepřipustně sama, že takového úmyslu obžalovaný neměl, nýbrž naopak chtěl nebezpečí pro strážníky zabrániti. Zjistiti úmysl obžalovaného jest úkolem nalézacího soudu na základě zjištěných skutečností. Tu však se nalézací soud mylně spokojil zjištěním pouhé objektivní stránky zločinu podle § 87 tr. zák., že totiž nebezpečí pro život, zdraví a bezpečnost strážníků bylo výkřiky obžalovaného způsobeno; po subjektivní stránce jen o výkřiku »pojďte, co je vám po tom«, uvádí, že jej obžalovaný pronesl ze zlomyslnosti, by službu policie bagatelisoval, demonstranty proti policii popudil a pohnul je, by kordon Soudní ulici uzavírající protrhli. Považuje tedy nalézací soud za dostatečný úmysl čelící k pouhému bagatelisování, případně k maření služby policie. Zločinem podle § 87 tr. zák. jest však úmyslné (ze zlomyslnosti předsevzaté) přestoupení normy, zakazující přivodění nebezpečí pro život, zdraví, nebo bezpečnost těla lidí; po subjektivní stránce netřeba ovšem, by úmysl pachatelův přímo směřoval k přivodění nebezpečí, stačí, že se pachatel dopustil činu, věda, že může z něho nebezpečí vzejíti. Nalézací soud však nezjistil ani toto vědomí, a nedostatek oné subjektivní náležitosti skutkové podstaty

zločinu podle § 87 tr. zák. v odsuzujícím výroku mu tedy zmateční stížnost vytýká právem. Zjistiti, zda měl obžalovaný tento úmysl, k zažalovanému zločinu podle § 87 tr. zák. potřebný, nepřísluší nejvyššímu soudu, nýbrž soudu nalézacímu. Soud zrušovací postupoval tudíž za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zákona čís. 3/78 ř. zák. a učinil opatření, uvedené ve výrokové části. Při výměře trestu bude přihlížeti k pravoplatné části rozsudku v bodech I., III. a IV.

Čís. 3326.

Trestní sankce §§ 235, 236 tr. ř. lze užítí proti osobám tam uvedeným jen když ve svých funkcích při přelíčení vystupují, nikoliv, když nejsou na přelíčení zúčastněny, třebať mu byly náhodně přítomny; v tomto případě lze proti nim postupovati jen podle ustanovení § 233 tr. ř.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1928, Zm I 584/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 30. března 1928, jímž byla Dr. Pavlu K-ovi podle § 236 tr. ř. uložena peněžitá pokuta 100 Kč, byl porušen zákon v ustanovení § 236 tr. ř.; usnesení to se zrušuje.

Důvody:

Dne 30. března 1928 konalo se před krajským soudem jako soudem odvolacím v Litoměřicích odvolací líčení v trestní věci proti Františku G-ovi pro přestupek § 10 zák. o potrav. Když za odvolacího líčení zpravodaj soudu povstal, by přinesl ze své kanceláře rozhodnutí nejvyššího soudu k předmětu se vztahující, vyskočil advokát Dr. Pavel K., jenž seděl v prostoře vyhrazené obecnstvu, předstoupil do volné prostory sálu a počal povýšeným hlasem křičeti, že to jest bezohlednost projednávatí věci, při nichž žádný advokát neintervenuje, před jeho věcí a on proto musí čekat. Výstup trval ještě, když se zpravodaj do jednací síně vrátil, neboť Dr. K. opakoval několikrát rozčileným tónem výtku bezohlednosti a hrozil stížností. Odvolací soud uložil usnesením ze dne 30. března 1928 Dr. K-ovi pro toto jednání peněžitý trest 100 Kč podle § 236 tr. ř. a uvádí v odůvodnění, — předeslav, že nepřistupuje na omluvu Dr. K-a, že jeho výtku neplatila senátu, nýbrž zpravodaji, — že, i, kdyby Dr. K. měl důvod si stěžovati, že jeho věc nebyla předse-
vzata před věcí právě projednávanou, nebyl za žádných okolností oprávněn způsobem tak hrubým porušiti povinnou úctu k soudu a odvolací senát, pokud se týče jeho zpravodaje uraziti.

Toto usnesení porušuje zákon v ustanovení § 236 tr. ř. Postup, jaký má soud zachovati proti tomu, kdo při přelíčení pronese urážky nebo